

Joel Landberg: ""och" som stilfigur och argument – om ord som hör ihop, eller ser ut att göra det"

Det finns många etablerade "x och y"-uttryck: pleonasmer där man säger (typ) samma sak två gånger och uttryck där ord eller fraser kompletterar varandra:

lappa och laga¹ lås och bom

men också par som anses ha någon sorts samband:

medmänsklighet och humanism forskning och innovation

Kanske är vi därmed benägna att uppfatta kopplingen mellan saker som nämns tillsammans som starkare än den är. Min genomgång av de senaste årens Almedalstal² har visat att inte bara allmänt accepterade begreppspar läggs fram på det här sättet, utan också ord eller fraser som verkar tänkta att associeras med eller påverkas av dem de paras ihop med, par som blir *komprimerade argument*³:

***trygghet och frihet
stram och civiliserad svensk migrationspolitik
högerens och Sverigedemokraternas alarmism***

Paren blir ett sätt att säga något utan att behöva säga det: De blir *stilistiska spår*⁴ som avslöjar något om sin avsändare och dennes tänkta åhörare. Detta vill jag med utgångspunkt från det stundande valet till EU-parlamentet berätta om, och jag ämnar studera tv- och radiodebatter, men också valmanifest, slagord på affischer och i annonser osv.

En del av resultaten från min undersökning av valrörelsen 2018 fick jag möjlighet att presentera på symposiet *Valspråk* vid Stockholms universitet i höstas⁵, och jag ser fram mot att följa upp den genom att se likheter och skillnader mellan inrikes- och EU-politik, men också att fördjupa mig i teorin, och naturligtvis att diskutera ämnet med konferensdeltagarna.

Undersökningen ingår i en större studie (doktorandansökan) av stilfigurer som argument i samtida politisk retorik.

1 Alla exempel är hämtade ur förra årets partiledartal i Almedalen.

2 <https://www.omretorik.se/2015/10/13/statsministern-sager-och/>, <https://www.omretorik.se/2017/06/21/re-och/>, <https://www.omretorik.se/2018/05/16/sv-re-och/>, <https://www.omretorik.se/2018/10/09/nagra-av-valets-alla-och/>

3 Jeanne Fahnestock kallar detta "Epitomes of Lines of Reasoning" i *Rhetorical figures in science* 1999, se t.ex. sid. 23. Jfr Chaim Perelman och Lucie Olbrechts-Tyteca om argumentativa figurer i *The new rhetoric* 1971, sid. 169.

4 "Stylistic tokens", se Edwin Blacks *The Second Persona* 1970.

5 <https://sprakochpolitikblog.wordpress.com/valsprak-2018/>